

v prst. Čas za to je od aprila do oktobra. Glivice se v tleh razvijajo dalje in tako pride kuga med črve.

Tako poskušnje, ali pa je v resnici vse tako? Doslej se še ne zna za gotovo in torej počakajmo. Kar pa moremo storiti, je to, da zatiramo kebre, kar se največ da, v tistih letih, kedar jih je veliko število. To je najvarniša pot zatreti jih.

Sejmovi. Dne 19. maja pri Sv. Lenartu, v Slov. goricah. Dne 20. maja na Starih sv. gorah pri Podsredi in pri Sv. Križi tik Slatine. Dne 23. maja pri Sv. Hemi nad Podčetrtnom, v Ločah, v Loki, v Lučanah, v Ljutomeru, v Marenbergu, v Mozirji in v Laškem trgu.

Dopisi.

Iz Cirkovec na Dravsk. polju. (V Brazilijo) so tudi iz tega kraja šli s trebuchom za kruhom in poslal nam je prijatelj pozdrav v pismu od Šent Pavla z dne 5. marca t. l. Doma je iz Jablanj in je pisal svojemu prijatelju in svoji materi; pismo do prijatelja glasi se tako-le. Dragi prijatelj! Poprej, ko ti dalje pišem, pozdravim vse skupaj in Vam naznam, da sem prišel v Ameriko; popisati hočem našo rajžo. Skozi 26 dnij bili smo jadrali, bilo nas je 1200. Prvi teden videli smo še zmiraj suho zemljo, drugi teden je pa začelo morje se strašno buriti, da skoro popisati ni, valovi začeli so rasti, kakor hribi, našo ladijo metalo je, kakor orehovo luščino, in to je trpelo 32 ur. Ljudje so jokali, molili, zdihovali po ljubi domovini. V tem času nemirnem bil je smrad, da groza, vsak je moral nazaj dati, kar je pojedel, po teh 32 urah nastane zopet mirno in lepo vreme, katero je trpelo več dnij. Na enkrat pa nastane strašna noč za nas, v kateri smo se pripravljali vsi za smrt, vzdignili so valovi našo ladijo strašno visoko, nagloma pa pognali jo v globočino, ter se treščila po morski pečini, da je skoro vse konec vzelo. Misli je vsaki: zdaj se je svet podrl, v tem strašnem tresku začeli so ljudje kar noretiti po ladiji ali barki, tulili so, kakor živina, kviško skakali na svojih posteljah, vsak je zgrabil svojo culico ter bežal na vrh. Veliko jih je v tem straha umrlo, nekteri so obupali ter v morje poskakali, jaz pa sem si mislil; če na vrh bežim, vtopim se tudi lahko, miru pa ne najdem; vzdihnil sem, oh, če je Bog tako sklenil, da me bo z vodo usmrtil, njegova volja naj se zgodi! Ostal sem na svoji postelji ter čakal smrti, ali Bog ni dovolil, da bi nas bile ribe pozobale, dal je zopet mir. Februarja 16. prišli smo na suho zemljo na otok Santos, 17. pa smo sedli na železnico ter se peljali 8 ur daleč, prišli smo v Šent-Pavel, tam pa smo morali presesti na drotnato vožnjo, ki nas je vlekla na visoko planino v poslopje Emigracije, ki je podobno velikanskemu gradu; tamkaj bili smo zaprti 8 dnij, nekateri tudi 14 dnij, tukaj je vsak vzdihoval in žaloval po svojem rojstnem kraju. V to poslopje pride vsak dan gospoda po ljudi, izbira si, kakor hruške, katera bi imela lepšo barvo, jaz pa sem bil odbran za fabriko, kjer se pivo dela, peljal sem se zopet nazaj v Šent-Pavel; hvala Bogu, da sem bližje ostal, da jo bom lažje potegnil, kar upam na Boga. Dragi prijatelj, prosim te, daj to pismo večim ljudem brati, naj vsakega moja strašna in grozna vožnja ustavi, ki je namenjen sem v Ameriko; pridno dela naj, česar je vajen, in naj bo hvaležen Bogu in ljudem, tukaj se ne cedi sladica, kakor sem jaz mislil poprej, veliko manj je se pa kruha. Nič ni tako, kakor se je poprej govorilo, zato so pa veliki reveži, kateri imajo famulijo ali rodbino. Za-me bi ne bilo nobene škode, če tukaj konec storim, ker sem

le sam; kamorkoli se obrnem sem sam, ako silo trpim, trpim le sam, želim drugim boljše, kakor so drugi meni; druga ti zdaj ne morem več pisati, bom ti še pa drugokrat. Pozdravi mi vse moje znance. Z Bogom! Miha Šeliga.

Iz Cirkovec. (Pismo) materi iz Št. Pavla se glasi: Draga mati! Presrečno Vas pozdravim in Vam dam znati, da sem, hvala Bogu, zdrav in mi ne gre še prehudo; bil sem na morji v nevarnostih, pa prišel sem še živ v Ameriko, dobil sem delo tam, kjer delajo pivo. Draga mati! molite za-me, prosim tudi jaz Boga in tudi upam, da bom prišel zopet nazaj. Nikoli več ne bom šel od vas, dokler bote živi. Draga mati! naznam Vam tudi, da sem pisal iz Genue bratu Valentku in mu poslal 30 gold., naj Vas k sebi vzeme, ne vem, če me je ubogal ali ne; ako se je semkaj podal za meno v Ameriko s svojo družino, žal mu bode, dokler bo živ. Draga mati, prosim Vas, pišite mi, kako se je zgodilo, ostanem Vaš hvaležni sin
Miha Šeliga.

Iz Okoške občine na Pohorji. (Pečat.) Da se Slovenci prebujamo in zavedamo svojega maternega jezika, to se kaže sedaj že tudi v dosedaj najbolj zaspanskih občinah. Tako n. pr. občina Okoška pri Čadramu, kjer še nikoli niso nemških prebivalcev imeli in se je tudi že od nekdanj slovenski uradovalo, vendar pa se je na slovenskih pismih oblastno šopiril nemški uradni pečat. To se ve, da ni bilo lepo, tudi ne prav. Sedanji občinski odbor pa je to reč predruščil in pripravil lep nov slovenski občinski pečat, kateri glasno pravi domačim in tujim, da je občinski odbor v narodno zavednih rokah. Je pač res: Slovan gre na dan. Naj bi si izgled vzele še mnoge druge občine!

Iz Doliča. (Razširjava šole.) Če je kje nekaj brez potrebe, je gotovo razširjatev naše šole, kajti šolsko poslopje je dosti prostorno. Zidali smo pred desetimi leti enorazrednico in je v njej za 80 sedežev prostora; na poldnevni poduk dohaja 45—55 otrok in ostaja še do 30 praznih sedežev. Ne spravi pa tudi najstrožje opominjevanje in kaznovanje več otrok skupaj. Žal, da ne najde to, da naš hribovec ne more svojih otrok pošiljati v šolo celi dan, pri šolske oblasti nobenega usmiljenja. Vse ugovarjanje je zastoj, nič se ne da na naše prošnje in dokazovanje. Vsaki gospodar in vsaki kočar ima svoje pašnike za drobnico in za goved ter so tukaj pastirji sploh le otroci že od sedmega leta, od desetega leta naprej se pa sploh že vadijo dela. To tudi ne more drugače biti, ker draga in spridena družina že večjim posestnikom toliko prizadeva, da težko z njo izhajajo, kaj pa bi bilo pri manjših? Oglejmo si pa tudi otroke, kateri celi dan ali predaleč v šolo dohajajo! Kar jih ni že celo hudobnih, zavoljo mnogo slabih priložnostij, taki so pa zdelani, blede in bolehn, ker nimajo nikoli kuhane hrane ali vsaj ne o pravem času in tako je presilna šolska postava, katera ne pozna nobenega razločka, da hribovec ni v stanu enake dolžnosti s poljancom, tržanom in mestjanom izpolnjevati. Za naše stanje naj bi bilo šolanje na šest let in le pol dneva in pa le s predmeti za kmetski delavni stan primernimi. Tako je tudi nemškutarenje odveč, saj se že preočito spozna, da naši otroci v potrebnejšem zaostajajo; tukaj se izreja edino le delavni kmetovski stan in na više šole hodi otrok dosihmal le od dveh hiš. In kaj hasni sedmo in osmo leto na papirju, ko hodijo otroci le še po zimi, ako ni prehuda, v šolo? Vsaki oče pa, kakor hitro je njegov otrok šest let solo obiskoval, obdrži ga o veliki noči marljivo doma. Tukaj bosta potem, ko bode dvo-razredna šola za rečenih 45—55 otrok (za celi dan jih zna prirasti najbližjih 6—10) jih dva učitelja, vsak po 30 podučevala; stariši bodo toliko več strahovani in občine s plačilom obtežene. In kmet siromak, da bi se

kamenu na cesti smilil, izsekuje gozde, da je groza in pritiska na posojilnice, dokler se poroka dobi. Kaj moremo potem odgovorjati nevednemu kmetu, ko pravi: Zakaj so nam pa naši poslanci, ako nam niso nič v stanu pomagati? Naj bi rajši popustili zbornice, katere toliko milijonov denarja povzijejo pa nam nič kaj ne hasnijo. In res, tako sem že tudi gospode nevtrudljive poslance slišal, rekoč: če bi naši volilni možje stali za nami neomahljivi, naj bi se začel »štrajk«, da bi jih vedno spet izvolili, potem bi bila znabiti vlada primorana tudi za Slovence storiti kaj, sicer smo zgubljeni.

Od Sv. Trojice pri Slatini. (Državni vinograd.) Ker se je pred par leti tukaj in skoraj v celem Rogoškem okraju ugnjezdila trtna uš tako, da je že več vinogradov popolnoma uničila, drugi vinogradi bodo pa tudi od te božje kasni kmalo in prej, ko si še mislimo, uničeni, zato je sklenilo c. kr. poljedelsko ministerstvo, po našem rojaku, gosp. Franc Matijašiču, komisarji v Ptuj, da se v tej občini državni vinograd in poskušalnica za ameriške trte napravi. In res že s pomladi leta 1891 je prepustil vinograd tukajšnji župan, gospod Janez Žurman in ga dal v najem ministerstvu na 12 let. Hitro za tem, še v taisti pomladi se je začelo težavno de o, namreč: »rigoljenje ali prekapanje in ker je bilo zelo veliko kamenja, slo je delo počasi naprej in ljudje so že majali z glavami, da to delo bode za nič. Še moram opozoriti, da več gospodov je dvomilo, da bi tukaj bil kedaj vinograd. Zaupanja gospoda Matijašič in Žurman nista izgubila in delo, čeravno težko, bilo je še le v pravem času dogotovljeno tako, da smo še tisto spomlad tri dele vinograda zasadili. Pregovor pravi: »Človek obrača, Bog obrne« in tako se je obrnilo, in naš vinograd, poprej ves s kamenjem zasut, je zdaj napravljen, kakor najboljši vrt. Mnogo ljudi pride iz daljave in bližine, posebno poleti čas iz kopaljšča Slatine gledat nasad, in vsak se čudi tem še komaj dveletnim trsom, da tako lepo in čvrsto rastejo. Želeti bi bilo, ko bi še tisti, kateri imajo veselje do vinogradov, se vdeležili in prišli gledat novi vinograd in trsnico; z veseljem jih vsprejme tukajšnji župan in nadzornik vinograda in jim z veseljem vse razloži in podučí, kar kateri želi in tudi se bodejo pri njem drugo pomlad vsake vrste ameriške trte po ceni dobile. Tedaj, dragi vinorejci in posestniki, iz bližine in daljave pridite v tukajšnji državni vinograd gledat in se učit in bodete prepričani, da vinoreja še ni zamrla, ampak da se bode zopet razeveltela in nam dobiček donášala, le »korajža« mora biti; tudi stroški niso tako grozni. Kakor vsako leto, tako je tudi letos g. Franc Matijašič, komisar v Ptuj, po nadzorniku dal razglasiti, da se bode en celi dan v zimskem cepljenju podučevalo. Tega poduka se je dne 28. aprila čez 50 odličnih kmetov in fantov vdeležilo in je vsak imel priložnost kacic 10 komadov cepiti; in ti so bili potem z njih imeni v trsnico vloženi. Kateri so cepili, ti so dobili po en ali dva cepljenca za svoj trud in skrb; izrekamo hvaležno, kateri smo se vdeležili tega podučjenja, presrečno zahvalo g. Matijašiču in prosimo, da nas letos še en dan na zeleno cepljenje poleti povabi, ker tedaj gotovo še več ljudi pride. Dragi vinorejci, opozorim Vas, da kjer še niste tako nesrečni, da imate trne uši, začnite vendar z ameriškim trsem saditi, ker gotovo bode prišel čas, da bodo tudi Vaše gorice vsušile — poskušnja nas uči. Nadzornik ameriških trt, oziroma državnega vinograda je pripravljen vsak čas bolj natanko poročati, če se človek do njega ustmeno ali pismeno obrne v slovenskem, kakor tudi v nemškem jeziku.

Iz Dornove pri Ptuj. (Razno.) Precej let je uže preteklo v morje večne pozabljivosti, odkar nam je donášal cenjeni list »Slov. Gosp.« novine iz znanega

vam »lukovega paradíža«. Blagovoli torej, dragi čitatelj teh vrstic slišati o vrlem napredku Pacinjske občine. Leta 1889 blagoslovilo se je lepo dvorazredno šolsko poslopje, koje je kinč in ponos vrlih občanov, akopram še čutijo rane, ki jim je stavljenje te šole pripravilo. Istega leta zadoneli so tudi mili udarci izza stolpa, oznanjujoč dragemu ljudstvu, da diči cerkvico Sv. Doreteje že tudi stolpna ura. Tembolj pa veseli vsacega prebivalca ta reč, ker jo je domačin M. Petrčič kot tako imenovani »Freikünstler« sam postavil. Leto pozneje popravila se je cerkvica popolnoma; radodarno ljudstvo, vneto za vse blago in lepo, je tudi tukaj žrtvovalo nad 600 gld., kar se mora tembolj čislati, ker je imenovano svoto samo jedna vas, namreč Dornova darovala v večjo čast Božjo. Še istega leta otvorilo se je novo pokopališče ter ima sedaj že tudi primeroma veliko mrtvašnico. Dolgotrajni prepír med kmeti in želarji Dornovskimi zaradi velikega občinskega pašnika, koji meri nad 140 oralov, se je letos vendar enkrat skončal s tem, da dobó vsled višje razzodbe želarji nekaj nad 10 oralov pašnika, a ostalo število si kmetje med seboj razdelé. Dne 30. aprila t. l. izvolil je nov občinski odbor vže priljubljenega kmeta Janeza Čusa predstojnikom Pacinjske občine, a svetovalecem pa Nace-ta Druzoviča, veleposestnika v Velovlaku, Jožeta Petroviča v Pacinji ter M. Žgeča, posestnika v Dornovi.

Iz Celja. (Izkaz.) [Dalje.] Ivan Nep. Kunej, župnik v Šmarjeti 4 gld., Venceslav Wanoš v Radgoni 5 gld., Matija Frece, župnik v Belih vodah 5 gld., J. Janežič v Grižah 2 gold., Anton Šibal, župnik in duhovni svetovalec na Teharjih 2 gld., Jakob Planinšek, duhovnik v Algersdorfu 1 gold., Gregor Presečnik, župnik v Podgorji 2 gld., Iv. Sepic v Konjicah 5 gld., M. Godina, župnik 2 gld., Sovič 3 gld., Jožef Kolarič, župnik v Št. Martinu na Paki 5 gld., Martin Meško, župnik v Kapelah 3 gld., Lovro Zablacan, gostilničar na Trati na Koroškem 1 gld., Roza Spindler, c. kr. zemlj. knjigovodja soproga v Brežicah je poslala od naslednjih nabrane zneske: Ferenčak, dekan 5 gld., dr. Franc Firbas, c. kr. notar 3 gld., dr. Voušek, c. kr. sodnik 3 gld., dr. Schmirmaul, okrajni zdravnik 3 gld., Josip Mesiček, kaplan 2 gld., Ivan Munda, c. kr. živinozdravnik 2 gld., Josip Šetinc, odvetniški koncip. 2 gld., Leop. Schwentner, trgovec 2 gld., Josip Agrež, uradnik 2 gld., Josip Stanič, not. konc. 1 gld., Zevnik, trgovec 1 gld., Andrej Levak, mestjan 1 gld., Matkovič, potovalec 1 gld., Ivan Grobošak, mestjan 50 kr., Franc Ravtar, učitelj 50 kr., Franc Lenček, veleposestnik v Blanci 3 gld., Franc Veršec, c. kr. notar v Sevnici 2 gld., Rud. Osterreich, na Dunaji 1 gld., skupaj tedaj 36 gld., okrajni odbor v Kozjem 10 gld., občina trg Mozirje 10 gld., Martin Brezovček, župnik pri Sv. Martinu na Pohorji 5 gld., g. Franc Eler, učitelj na Zili 1 gold., okrajni odbor v Sevnici 10 gld., okrajni odbor v Gornjemgradu 50 gld., Iv. Ev. Košar, župnik v Galiciji 2 gld., Karol Gajšek, duhov. svetov in dekan v Dobrni 3 gld., Valentin Stiplovesk, župnik pri Sv. Duhu v Ločah 5 gld., g. Mih. Novak, c. kr. okr. sodnik v Kostanjevici 5 gld. (Konec prih.)

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nadvojvoda Jožef Avgust se je zaročil z vojvodinjo Avgusto, hčerjo kr. visokosti Leopolda Bavarskega. — Delegaciji, avstrijska in ogerska, snidete se dne 25. maja na Dunaji, najzanimivejša razprava v njih je o terjatvi za skupno vojsko, stroški se za-njo